

Hilga en Jan van Soelen

De familie Van Soelen is een van de weinige melkveehouders in het Zeeuwse Nieuw- en Sint Joosland. Spoelen is er bijna lopendebandwerk.

Nieuw- en Sint Joosland

Aantal koeien:	120
Aantal hectare:	100
Bouwplan:	aardappel, ui, gras, mais
Melkquotum:	980.000 kg
Melkproductie:	9600 4,32 3,42

Aardappels, tarwe en suikerbieten. In het Zeeuwse Nieuw- en Sint Joosland halen de meeste agrariërs hun inkomen uit akkerbouw. Als een van de weinige in hun dorp combineren Jan (53) en Hilga (47) van Soelen akkerbouw met melkkoeien. Bij die laatste tak ligt hun hart, maakt Jan duidelijk. 'We hebben in 2008 ons suikerbietenquotum verkocht. De opbrengst hebben we gebruikt om melkquotum te kopen.'

Van de 100 hectare die Van Soelen bewerkt, wordt ongeveer 30 hectare gebruikt voor akkerbouw. Het bouwplan bevat aardappelen en uien. 'Door de combinatie met akkerbouw vernieuw ik mijn grasland snel. Gemiddeld is dat één keer in de vier à vijf jaar. Door het jonge gras is de graslandproductie hoog.' De geboren en getogen Zeeuw gebruikt standaard het grasmengsel Havera. 'Het hoge aandeel tetra's zorgt voor een goede smakelijkheid en een snelle groei. Ik maai percelen gemiddeld vier tot vijf keer per jaar.'

Hoge productie geen must

In de zeven jaar oude ligboxenstal lopen een kleine 120 koeien. Tot 2002 boerde Van Soelen in Ritthem, op drie kilometer afstand van het huidige bedrijf. 'We moesten daar weg voor natuurontwikkeling. Deze locatie was van een akkerbouwer. We hebben er zelf een ligboxenstal neergezet.'

De ligboxenstal bleek zeven jaar later al niet meer toereikend voor de groeiende veestapel. Een jaar geleden bouwde Van

Jan van Soelen: 'Goedkopere stieren gebruiken is een van de laatste dingen die ik zou doen'

Zeeuwse spoeling niet dun

Hij combineert als rechtgeaarde Zeeuw koeien en akkerbouw, maar zijn hart ligt bij het melkvee. Jan van Soelen fokt graag mooie koeien, het liefst dieren die ook foktechnisch in beeld zijn.

tekst Inge van Drie

Delta Cande 9 (v. Mr Sam) stamt uit de familie van Delta Canvas

Soelen daarom aan de ligboxenstal een nieuwe stal van 1200 m². Behalve een deel ligboxen bevat de nieuwe stal ook grote strohokken voor de kalveren, de zieke koeien en de koeien die moeten kalven. 'Toen de nieuwe stal klaar was merkten we dat de productie steeg en de koeien meer kleur kregen en frisser oogden. Door overbezetting was de druk op de koeien in de oude stal te hoog en wa-

ren ze vatbaarder voor allerlei aandoeningen.'

Het rollend jaargemiddelde ligt op 9600 kg melk met 4,32% vet en 3,42% eiwit. De koeien produceren dat op een gemengd rantsoen dat graskuil en mais bevat, aangevuld met mineralen en 2 kg eiwitrijk meel. Via de voercomputer krijgen de koeien maximaal 5 kg krachtvoer. Het dagelijks menu van de melkkoeien

bevat geen bijproducten. 'We hebben zelf ruwvoer genoeg', legt Van Soelen uit. 'Als de koeien het op dit rantsoen niet redden, moeten ze vertrekken.'

Niet dat Van Soelen bijzonder veel belang hecht aan zijn gemiddelde melkproductie. 'Of we nu gemiddeld 9000 kg of 11.000 kg melk halen vind ik niet zo belangrijk. Omdat we vrij veel land hebben en extensief boeren is een hoge productie geen must.'

Stieren uit diepe koefamilies

Bij de stierkeus legt de Zeeuwse fokker wel de prioriteit bij de melkplasvererving. 'Ik gebruik graag stieren die minimaal 1000 kg melk vererven. Op gehalten let ik iets minder. Ik vind dat de gehalten in de praktijk meevallen.' Ook een goed exterieur, met de nadruk op uier, ziet Van Soelen graag. Stieren uit een diepe koefamilie hebben bovendien een streepje voor.

In bijzondere gevallen licht Van Soelen de hand met zijn eigen criteria. 'Ik zet bijvoorbeeld Damion in. Hij vererft niet bijzonder veel melk, maar door hem te gebruiken hoop ik een keuringskoe te fokken. Ik combineer hem dan wel met melkrijke koeien.'

Momenteel zet Van Soelen veel in op de Amerikaanse stieren Million, Jeeves en Laurin. Uit Nederland komen Cricket, Goli en Canvas aan bod. Lang niet alle dieren insemineert Van Soelen met een

van deze stieren. Een groot deel van zijn koeien gebruikt hij namelijk om embryo's te implanteren. Met de aankoop van twee pakketjes van drie embryo's van CRV tien jaar geleden maakte Van Soelen voor het eerst kennis met het spoelcircuit. Inmiddels vindt er jaarlijks een flink aantal spoelingen plaats. In de Zeeuwse stal lopen koeien uit allerhande bekende koefamilies.

Uit die eerste pakketjes embryo's bleef één vaarskalf over: Delta Cande, een Tugolodochter uit Delta Canberra, de moeder van Canvas. Van Soelen spoelde Delta Cande met Kirby. Dat leverde drie vaarskalveren op. Een daarvan is de moeder van Delta Cande 9 (v. Mr Sam). Zij was een van de vijf zwartbontvaarsen in Nederland die in het jongste boekjaar de maximale score van 89 punten kreeg. Bij ki-organisaties is de Mr Samdochter niet in beeld, evenmin als de nakomelingen uit Bons-Holsteins Koba 141 (v. Juror). Van Soelen kocht bij de familie Bons in Ottoland de nu tienjarige en in Zeeland met 89 punten ingeschreven Jurordochter – 'Jan is wel een beetje een verzamelaar van koeien', zegt zijn vrouw Hilga – in de hoop er een keuringstopper uit te fokken. Hij heeft er inmiddels nakomelingen van Goldwyn en Ross uit en drachtigheden van Laurin.

Kleindochters Lead Mae

Koeien die wel op foktechnische belang-

stelling kunnen rekenen heeft Van Soelen ook op stal. Nueva 12 bijvoorbeeld, een met 85 punten ingeschreven Win 395-dochter. Als vaars produceerde ze in 305 dagen 10.907 kg melk met 4,18% vet en 3,18% eiwit, goed voor een lactatiewaarde van 127. Van Soelen heeft van haar een tweeling van Paramount, terwijl Nueva nu drachtig is van Cricket.

Het meest in de schijnwerpers staan momenteel de Goldwynzusjes Marwil L M Alexia en Marwil Leadmae Jantina, achtereenvolgens met 86 en 85 punten ingeschreven. De volle zusjes, kleindochters van de befaamde met 95 punten ingeschreven Whittier-Farms Leadman Mae, hebben een hoge genoomfokwaarde. Ki-organisaties staan in de rij om embryo's van het tweetal af te nemen.

'Een geluk is dat ze beide goed spoelen. Jantina produceerde al meer dan veertig embryo's', zegt Van Soelen. De Goldwyn-dochter is nu drachtig. 'Van Beyer, een stier met een hoge genoomfokwaarde in Amerika.' Van haar volle zus Alexia heeft Van Soelen al Blitzkalveren.

Ondanks de lage melkprijs in 2009 is Van Soelen onverminderd doorgegaan met spoelen. Bezuinigen door goedkopere stieren te gebruiken lijkt hem evenmin een goed plan. 'Dan zou ik mijn bedrijfsvoering helemaal loslaten. Goedkoper sperma inzetten merk je nog jaren later. Dat is wel een van de laatste dingen die ik zou doen.' |

Grote strohokken voor de vele uit embryo-transplantatie geboren kalveren

